

Mourning for Yerushalayim in 2020: Tisha B'Av 5780

Sponsored By: Saul and Rebecca Lubetski & Jay and Noa Zwiebel

Presented By: Yeshiva University's Center for the Jewish Future, Kehillat HaEla, & Yeshivat Har Etzion

(1) אש קודש (עמ' קע"ח-קע"ט)

ובגמ' חגיגה (ה): איתא דבבתי בראי עוז וחדוה במקומו, ובבתי גואי מצטער ובוכה כביכול בצרות ישראל ... ויש שהאיש בעצמו תמה על עצמו הלא נשבר אני, הלא כמעט תמיד אני במצב של בכי' וגם בוכה כפעם בפעם, ואיך יכול אני ללמוד תורה, ובמה אני מתחזק לחדש תורה וחסידות ... ומה רבו בכיותי וכל חיי נכאה וכהה, נבוך הוא אותו האיש על עצמו, אבל כנ"ל הוא יתברך נמצא בבתי גואי ובוכה, ומי דוחק ומתקרב אליו בתורה אז בוכה הוא שם עם הקב"ה וגם לומד תורה עמו, וזהו החילוק, הבכיות והצער שהאדם מצטער לעצמו לבדו על צרותיו יש שנשבר ונופל מהם עד שאינו יכול לעשות מאומה, והבכיות שבוכה עם הקב"ה יחד מחזיקים אותו, בוכה ומתחזק, נשבר ומתאמץ ללמוד ולעבוד

(2) Collected Writings of Rav S.R. Hirsch (vol. 1, p. 390-391)

Perhaps the most radical cure in a time of confusion and the loss of all values would be the – provisional – closing of all Synagogues! Let such an idea not frighten the reader. The closing of all Synagogues would not affect or alter the precepts of the Divine Law one iota. But even a hypothetical announcement of the removal of the prohibition against eating the gid ha-nasheh, the sinew of weakness, for example, would shatter the very foundation of God's Law! The closing of all Synagogues through Jewish hands would constitute the loudest protest against the denial of the Divine Law in life and home; it would give the most drastic emphasis to the truth that Divine Judaism embraces and dominates the totality of Jewish life and does not find its fulfilment in the halls of prayer and worship. God's Temple and His Law must rule and shape our daily lives – this would effect the lasting cure for all our ailments. Then perhaps, we would again be worthy to regain our Synagogues and ultimately even the 'bloody' rite of sacrifices at Zion.

(3) שערי אורה (שער ה')

דע כי כשהשם ית' מתראה בפני האומות הוא כדמיון המלך העומד לפני השרים ולפני כל עבדיו שהוא עומד מלובש לבושי מלכות או לבושי מלחמה כמו שהודענוך למעלה ואינו נראה לפנייהם זולתי במלבושיו וטכסיסיו ... וכשהשם ית' עומד עם קהל ישראל הרי הוא עומד עמהם כמלך עם בני ביתו ומסיר ממנו קצת מלבושיו, כמו שדרך המלך להסיר קצת מלבושיו בהיותו עומד עם בני ביתו, וזהו סוד (דברים ט"ז) "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלוקיך", ואמרו חז"ל (חגיגה ב.) כשם שהוא בא לראות כך הוא בא ליראות. וסוד גדול רמזו בכאן, וזהו סוד (שם) הכל חייבים בראייה. ואף על פי שהשם ית' כשהוא מתייחד עם ישראל במקדש מסיר קצת הכנויים שהם מלבושיו כאמרם (במדבר רבה י"א) בענין שם המפורש במקדש ככתבו ובמדינה בכנוין, והרי ישראל רואים אמתת שם יהו"ה ית' יותר משאר האומות, אף על פי כן עדיין הוא לבוש קצת המלבושים והכנויים, והטעם לפי שאין כל ההמון ראויים להגיע לאמתתו של שם יהו"ה ית' ואינם יכולים לדעת תכלית עצומו, אבל כשהשם ית' מתייחד עם הצדיקים והחסידים אבות העולם והאיתנים אז הוא מסיר ממנו כל הכנויים ונשגב יהו"ה לבדו ... כמו שהמלך פושט מלבושיו ומתייחד עם אשתו כך שם יהו"ה ית' פושט כל כנויו ומלבושיו ומתייחד עם ישראל עם חסידיהם הפרושים והטהורים.

(4) ספר החיים ("גאולה וישועה" פרק ג')

... שהגלות ענין הכרחי אל האמונה שאינה ניכרת רק בגולה, כענין שארז"ל כי במקדש היו עונין בשכמל"ו אחר כל ברכה וברכה, ובגולה היו עונין אמן, והטעם כי במקדש ראו עין בעין כי יש אלקים בישראל ע"י הניסים המפורסמים אשר הפליא ה' לעשות לעמו דבר יום ביומו, וע"ז היו מברכין את המלך הגדול ב"ה בבית מלכותו על שם כבוד

מלכותו. אבל בגולה אשר אין לנו לא נביא ולא חוזה, ועם ה' ניתן להרג ולשבוי ולביזה והגויים מרקדים בהיכלו, והחזן עומד ומברך ברכת אתה גבור – ואיה גבורותיו – והעם עונה אמן אע"ג שהחוש מעיד היפך זה, וזהו ודאי עיקר האמונה ולפי שצרות הגלות כל יום קשה מיום שלפניו ע"כ מתחדש האמונה אצלנו כל יום ויום

(5) גמ' נדרים (פא.)

דאמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב (ירמיהו ט:יא) "מי האיש החכם ויבן את זאת?" דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושוהו, עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו, דכתיב (ירמיהו ט:יב) "ויאמר ה' על עזבם את תורת יוגו, היינו "לא שמעו בקולי" היינו "לא הלכו בה", אמר רב יהודה אמר רב: שאין מברכין בתורה תחלה.

(6) הפלאה (כתובות קיא.)

ויש לפרש מ"ש "לא הלכו בה שלא ברכו בתורה תחלה" ע"ד מ"ש הרא"ש בברכות דף י"א ע"ב שמה שאין מברכין בכל שעה שיושב ללמוד ברכת התורה, מפני שאפי' כשמפסיק והולך לעסקו תמיד דעתו על למודו וממהר עסקיו ע"ש. וז"ש "כיון שלא הלכו בה" כמ"ש בכל דרכך דעהו ממילא הו"ל הפסק ואפי' אם לומד אח"כ הוא בלא ברכה תחלה.

(7) ספר חרדים (פרק סו' ס"ק פה)

בשנאת חנם כתיב "לא תשנא את אחיך בלבבך" והוא שורש כל הרעות, ראה מה גרמה שנאת יוסף לאחיו, ועל שנאת חנם אנו בגלות הארוך הזה [יותר] מכל הגליות שהיו בסיבת ע"א וגלוי עריות ושפיכות דמים בבית ראשון, וכשם ש"ואהבת לרעך כמוך" כולל קיום כל התורה כך השנאה להיפך לעבור על כל התורה

(8) ישמח משה – אבל משה (איכה א:ט)

והנה קושיא עצומה לאלקינו, אם יום הכפורים מכפר על הכל, למה לא בא משיח תיכף? והתירוץ מובן כיון דעדיו מרקד בינן האי דאחריב ביתן (יומא סט:), דהלא מבואר (שם פה:) דבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו

(9) איכה רבה (א:כד)

מעשה באשה אחת שהיתה בשכונתו של רבן גמליאל והיה לה בן תשחורת ומת והיתה בוכה עליו בלילה, והיה רבן גמליאל שומע את קולה, והיה נזכר חורבן בית המקדש, והיה בוכה עמה עד שנשרו ריסי עיניו, וכיון שהרגישו בו תלמידיו עמדו ופנו אותה משכונתו.

(10) פחד יצחק (אגרות וכתבים סי' קעא)

--- לבא לליטא? לא אחי, אין את נפשי לדבר הזה. אני את נפשי לשוב ארצה ישראל. ואי"ה בקרוב אשוב. אני אשוב, אתה אשוב ... אשוב ואתפלל לאלקים שיזכני להשתקע בה ולנשום את אוירה המחכים. ואם שומה יהיה עלי לעזוב אותה, ברצות ד' אעשה את הדבר הזה בתור בן-ארץ-ישראל קשור אליה בקשר של ממש מלבד קשרי הרוח הרבים ...

אפשר למצא פה חברה לתלמוד, מקום לעבודת יראה, השארה של מחשבה של חזון, עסקי גמ"ח בענייני הכלל והפרט

– ברם אטמוספירה אחת מוצקה ושלמה של הגבהת נפש כללית – אין

(11) **R. Yehuda Amital, *A World Built, Destroyed and Rebuilt* (p139)**

There is one thing that I must emphasize. I never said the blessing, "Blessed art Thou, Lord our God, King of the Universe, who did not make me a gentile," with such fervor, as I used to say it during those dark days – despite everything, I was proud to be counted among the murdered and not the murderers.

(12) **R. Amital (pp. 141-142)**

Indeed, our mourning for the destruction of God's House stands at the center of the fast day of *Tishah be-Av*. Yet there is a tragedy worse than the destruction of the Temple ... A short time ago, someone said to me "I have gone through a great deal of Holocaust literature, and I now find it difficult to recite the *Kinot* of *Tishah be-Av* or to read Lamentations. Everything described there pales in comparison to the Shoah!" I replied to him: "Is this a problem? On the contrary, this is exactly how *Tishah be'Av* should be. If one does not feel that Lamentations and the *Kinot* pale in comparison to the Shoah, the only explanation is that he is suppressing the memory of the Shoah.